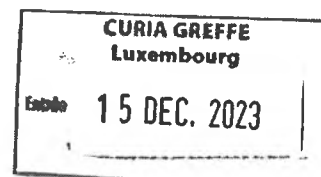


## ROMÂNIA

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI  
SECȚIA A VIII-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

Dosar nr. 5366/2/2020

**ÎNCHEIERE**

Ședința publică de la 06 Octombrie 2023

Completul constituit din:

PREȘEDINTE: MARIA MAGDALENA ȚOCU

GREFIER: NICOLETA JIPA

Pe rol judecarea cauzei în contencios administrativ și fiscal privind pe reclamanta **BURSA ROMÂNĂ DE MĂRFURI S.A.**, intervenientele în interesul reclamantei **FEDERAȚIA EUROPEANĂ A COMERCIANȚILOR DE ENERGIE, ASOCIAȚIA BROKERILOR DE ENERGIE DIN LONDRA – LEBA și ASOCIAȚIA EUROPEANĂ A PIETELOR SI INTERMEDIARILOR – EVIA** și pârâta **AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI (ANRE)**, având ca obiect anulare acte emise de autoritățile de reglementare.

Dezbaterile în cauză au avut loc în ședința publică din 21.09.2023, fiind consemnate în Încheierea de ședință de la acea dată, care face parte integrantă din prezenta hotărâre, când instanța, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pentru data de 06.10.2023 pronunțarea pe cererea privind trimiterea unor întrebări preliminare către CJUE, astfel cum a formulată de reclamantă la data de 25.05.2023, și în aceeași componere a pronunțat următoarele:

## CURTEA

**Deliberând, reține următoarele:****Obiectul litigiului**

Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul Curții de Apel București cu nr.5366/2/2020, reclamanta Bursa Română de Mărfuri a solicitat anularea Adresei nr. 73800/21.09.2020 emisă de pârâta Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei și obligarea acestei autorități publice la emiterea în favoarea sa a licenței pentru organizarea și administrarea de piețe centralizate de energie electrică.

În motivare reclamanta a făcut referire la Regulamentul (UE) nr. 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică.

Reclamanta a precizat că pârâta ca autoritate națională de reglementare în domeniul energiei avea obligația nu doar de a permite, ci și de a asigura efectiv concurența între operatorii piețelor de energie electrică, pentru evitarea unui monopol anticoncurențial.

Pârâta a invocat prevederile art. 10 alin. 2 lit. f din Legea energiei electrice și a gazelor nr. 123/2021, potrivit căroră autoritatea competentă acordă o singură licență pentru operatorul pieței de energie electrică și una pentru operatorul pieței de echilibrare.

Intervenienta în interesul reclamantei Federația Europeană a Comercianților de Energie a precizat că accesul său pe piața de energie electrică din România este restrâns din cauza refuzului nejustificat al pârâtei de soluționare a cererii pentru emiterea licenței de organizare și administrare de piețe centralizate de energie electrică.

CONFORM  
CU  
ORIGINALUL

A handwritten signature in black ink, appearing to be "M2", written over the stamp.

## Aspecte procesuale relevante în litigiu

La 3 iunie 2021, pe parcursul judecării cauzei, Curtea de Apel București a sesizat Curtea de Justiție a Uniunii Europene pentru pronunțarea unei decizii preliminare cu privire la anumite întrebări privind interpretarea Regulamentului (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică, în special art. 1 lit. b) și art. 3 al acestuia, având în vedere și prevederile Directivei (UE) nr. 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE.

Prin Hotărârea din 2 martie 2023 în cauza C 394/21, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a statuat că Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică, în special articolul 1 literele (b) și (c), articolul 2 punctul 40, precum și articolul 3 din acest regulament, coroborat cu Directiva 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și de abrogare a Directivei 2003/54/CE trebuie interpretat în sensul că:

- nu se opune unei reglementări a unui stat membru în temeiul căreia este menținut un monopol național legal al serviciilor de intermediere a ofertelor de vânzare și de cumpărare de energie electrică ce privește piețele angro pentru ziua următoare și intrazilnică dacă acest monopol exista deja în acest stat membru la momentul intrării în vigoare a Regulamentului (UE) 2015/1222 al Comisiei din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor, conform articolului 5 din acesta;
- nu se opune unei reglementări a unui stat membru în temeiul căreia este menținut un monopol național legal al serviciilor de intermediere a ofertelor de vânzare și de cumpărare de energie electrică ce privește piața angro la termen, conformitatea unei astfel de reglementări cu dreptul Uniunii trebuind să fie apreciată în raport cu dispozițiile relevante ale dreptului primar al acestuia.

După reluarea judecării litigiului, la 25 mai 2023 Asociația Brokerilor de Energie din Londra (The London Energy Brokers Association - LEBA) și Asociația Europeană a Piețelor și Intermediarilor (The European Venues and Intermediaries Association – EVIA) au formulat cerere de intervenție accesorie în interesul reclamantei.

Intervenientele au menționat că membrii acestor asociații reprezintă o parte considerabilă a rețelei europene de tranzacționare a energiei, gestionând mai mult de jumătate din activitatea de tranzacționare a gazelor, energiei electrice și emisiilor la nivel angro.

Au precizat că în România, companiilor din cadrul LEBA și EVIA le este imposibil să furnizeze în mod independent servicii de intermediere pe piața de energie, deoarece unicul operator de piață este OPCOM, reglementat de stat.

La 25 mai 2023, reclamanta BURSA ROMÂNĂ DE MĂRFURI S.A. a formulat a doua cerere de trimitere către Curtea de Justiție a Uniunii Europene a următoarelor întrebări pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare:

1. Trebuie să se considere că o prevedere națională care impune acordarea unei singure licențe pentru operarea pieței de energie electrică reprezintă o încălcare a libertății de stabilire prevăzută de art. 49 TFUE, respectiv a libertății de prestare a serviciilor prevăzută de art. 56 TFUE?

2. Articolul 35 TFUE trebuie să fie interpretat în sensul că o legislație națională care impune producătorilor naționali și europeni de energie electrică să ofereze întreaga cantitate de energie electrică disponibilă pe platformele administrate de singurul operator al pieței

naționale de energie electrică desemnat pentru serviciile de tranzacționare de energie electrică constituie o măsură cu efect echivalent unei restricții cantitative la export??

3. Articolele 101 și 102 TFUE coroborate cu articolul 4 alineatul (3) TUE și cu articolul 106 alineatul (1) TFUE, precum și cu articolele 35, 49 și 56 TFUE trebuie interpretate în sensul că reglementarea unui stat membru care prevede că la nivelul acestui stat membru poate fi acordată o singură licență pentru prestarea de servicii de intermediere a ofertelor de vânzare și de cumpărare de energie electrică pe piața angro la termen constituie o restrângere a concurenței, în sensul acestor dispoziții?

La 22 iunie 2023, Curtea de Apel București a admis în principiu cererile de intervenție accesorie formulate în interesul reclamantei de intervenientele Asociația Brokerilor de Energie din Londra (The London Energy Brokers Association - LEBA) și Asociația Europeană a Piețelor și Intermediarilor (The European Venues and Intermediaries Association – EVIA). Instanța națională a reținut că aceste două asociații justifică un interes propriu pentru a interveni în proces în favoarea reclamantei.

### **Circumstanțele factuale ale cauzei**

Începând cu anul 1992, reclamanta Bursa Română de Mărfuri S.A. are statut de instituție autonomă cu competență generală de administrare a piețelor de interes public, conform Legii privind bursele de mărfuri nr. 357/2005.

La data de 20.08.2020, reclamanta a transmis pârâtei Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei o solicitare privind emiterea licenței pentru organizarea și administrarea de piețe centralizate de energie electrică, însoțită de întreaga documentație impusă de art. 18 și art. 22, coroborat cu art. 17 din Regulamentul pentru acordarea licențelor și autorizațiilor în sectorul energiei electrice din 04.03.2015, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 12/2015 .

Cererea reclamantei a fost înregistrată la Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei cu nr. 4747/20.08.2020 și a fost expres întemeiată pe Regulamentul (UE) nr. 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică.

Prin Adresa nr. 73800/ 21.09.2020, pârâta Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei a comunicat reclamantei refuzul de a soluționa favorabil această cerere.

În motivare, autoritatea publică pârâtă a precizat că Regulamentul (UE) nr. 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică nu conține nicio prevedere care să impună statelor membre obligația desemnării mai multor operatori economici având funcția de organizare și administrare a piețelor centralizate de energie electrică în vederea tranzacționării angro a energiei electrice.

A adăugat că Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/ 2012 nu este în contradicție cu dispozițiile acestui Regulament.

Pârâta a mai menționat că în România există un monopol legal privind administrarea piețelor centralizate de energie electrică exercitat de Operatorul Pieței de Energie Electrică și de Gaze Naturale O.P.C.O.M. S.A, întreprindere publică, filială a transportatorului național de electricitate Transelectrica

Pe parcursul soluționării cauzei C-394/21 de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene, art. 10 din Legea nr. 123/ 2012 a fost modificat la 28 decembrie 2021, prin OUG nr. 143/ 2021.

La 20.03.2022, pârâta Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei a acordat reclamantei Licența nr. 2314 pentru activitatea operatorului pieței de energie electrică, în temeiul art. 10 alin. 2 lit. e din Legea nr. 123/ 2021 astfel cum a fost modificat prin OUG nr. 143/ 2021.

CONFORM  
CU  
ORIGINALUL

## Dreptul național aplicabil în litigiu

Articolul 10 alin. 2 lit. a-f din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/ 2012, forma în vigoare la data 21.09.2020:

„Autoritatea competentă emite licențe pentru:

- a) exploatarea comercială a capacităților de producere a energiei electrice și a instalațiilor de stocare a energiei adăugate capacității de producere;
- b) exploatarea comercială a capacităților de producere a energiei electrice și termice din centrale electrice în cogenerare și a instalațiilor de stocare a energiei adăugate capacității de producere;
- c) prestarea serviciului de transport al energiei electrice;
- d) prestarea serviciului de sistem;
- e) prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice;
- f) administrarea piețelor centralizate - **se acordă o singură licență pentru operatorul pieței de energie electrică și una pentru operatorul pieței de echilibrare.**”

Articolul 10 alin. 2 lit. a-f din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/ 2012, astfel cum a fost modificat la 28 decembrie 2021 prin OUG nr. 143/ 2021:

„ANRE emite licențe pentru:

- a) exploatarea comercială a capacităților de producere a energiei electrice și, după caz, a instalațiilor de stocare a energiei adăugate capacităților de producere respective;
- b) exploatarea comercială a capacităților de producere a energiei electrice și termice din centrale electrice în cogenerare și, după caz, a instalațiilor de stocare a energiei adăugate capacităților de producere respective;
- c) prestarea serviciului de transport al energiei electrice, precum și a serviciilor de echilibrare a sistemului;
- d) prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice;
- e) activitatea operatorului pieței de energie electrică;
- f) activitatea de furnizare a energiei electrice”

Articolul 1 și art. 8 alin. 1 și alin. 1<sup>1</sup> din Legea nr. 554/ 2004 a contenciosului administrativ:

Orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente, pentru anularea actului, recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim și repararea pagubei ce i-a fost cauzată. Interesul legitim poate fi atât privat, cât și public.

Persoana vătămată într-un drept recunoscut de lege sau într-un interes legitim printr-un act administrativ unilateral poate sesiza instanța de contencios administrativ competentă, pentru a solicita anularea în tot sau în parte a actului, repararea pagubei cauzate și, eventual, reparații pentru daune morale.

De asemenea se poate adresa instanței de contencios administrativ și cel care se consideră vătămat într-un drept sau interes legitim al său prin nesoluționarea în termen sau prin refuzul nejustificat de soluționare a unei cereri.

Persoanele fizice și persoanele juridice de drept privat pot formula cerere prin care invocă apărarea unui interes legitim public numai în subsidiar, în măsura în care vătămarea interesului legitim public decurge logic din încălcarea dreptului subiectiv sau a interesului legitim privat.

Articolul 2 alin. 1 lit. r din legea nr. 554/ 2004:

„interes legitim public - interesul care vizează ordinea de drept și democrația constituțională, garantarea drepturilor, libertăților și îndatoririlor fundamentale ale cetățenilor, satisfacerea nevoilor comunitare, realizarea competenței autorităților publice”

### **Jurisprudența națională pertinentă**

Prin Decizia Curții Constituționale a României nr. 53 din 5 februarie 2014 s-a respins ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate ridicată de Bursa Română de Mărfuri - S.A. București în dosarul nr. 9.657/2/2012 al Curții de Apel București - Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și s-a constatat că dispozițiile art. 10 alin. (2) lit. f) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

### **Motivele Curții de Apel București Secția a VIII- a Contencios Administrativ și Fiscal privind trimiterea cererii de pronunțare a unei decizii preliminare de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene**

Obiectul litigiului vizează verificarea legalității Adresei nr. 73800/ 21.09.2020 emisă de pârâta Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei, prin care s-a comunicat reclamantei Bursa Română de Mărfuri - S.A. refuzul de a se emite acestei persoane juridice licența pentru organizarea și administrarea de piețe centralizate de energie electrică în România.

Instanța națională constată că unul dintre motivele cererii de chemare în judecată este acela că în perioada 21.09.2020- 20.03.2022, reclamanta Bursa Română de Mărfuri S.A. a suferit o vătămare a drepturilor și intereselor sale legitime ca urmare a exprimării acestui refuz de către pârâtă.

Prin cererea de chemare în judecată, reclamanta a invocat și vătămarea unui interes legitim public, susținând că în absența unei concurențe reale pe piață, costurile produselor rămân plafonate și dictate de un singur jucător economic, fapt de natură să îngreuneze accesul participanților cu resurse reduse la bursă și la produsele tranzacționate pe aceasta.

Reclamanta a mai menționat că brokerii și traderii de energie sunt împiedicați să furnizeze servicii independente de intermediere pe piața angro a energiei electrice din România, iar comercianții de energie electrică sunt privați de posibilitatea de a alege modalitatea, bursa sau platforma de tranzacționare.

În absența unei concurențe reale pe piață, prețurile produselor rămân plafonate și dictate de un singur jucător economic.

Prezența pe piață a mai multor operatori cu licență de organizare și administrare oferă o reală posibilitate de alegere a participanților.

În speță se invocă faptul că refuzul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei de a liberaliza piața de energie vatămă în mod substanțial interesele tuturor participanților la piață.

Aceștia au fost privați de posibilitatea de a utiliza instrumente financiare specifice pieței angro, deoarece Operatorul Pieței de Energie Electrică și de Gaze Naturale OPCOM S.A. care administrează această piață de energie nu oferă produse *futures* sau alte instrumente derivate specifice piețelor de energie.

Serviciile de tranzacționare a energiei constau în colectarea comenzilor de cumpărare și vânzare, conexarea acestor comenzi și aranjamentul executării tranzacțiilor.

Aceste servicii sunt furnizate de companiile membre ale Asociației Brokerilor de Energie din Londra, ale Asociației Europene a Piețelor și Intermediarilor și ale Federației Europene a Comercianților de Energie, care au intervenit în litigiu în sprijinul reclamantei.

CONFORM  
CU  
ORIGINALUL

Astfel, intervenienta Federația Europeană a Comercianților de Energie cu sediul în Amsterdam, Țările de Jos, a precizat că reprezintă interesele a peste 100 de companii de trading în energie, active în peste 27 de state europene.

Fiind constrânsă să acționeze pe unica platformă administrată de OPCOM, operațiunile sale de trading sunt grav restricționate atât în România, cât și pe plan transfrontalier, întrucât monopolul întreprinderii publice române O.P.C.O.M. se extinde la tranzacțiile care implică toată energia produsă în România.

Intervenienta a mai menționat că interesul determinat de promovarea acestei acțiuni judecătorești este unul transfrontalier, cu consecințe economice considerabile.

Este evident că interesului privat al reclamantei i se suprapune în mod evident un interes public.

Instanța națională mai reține că, după înregistrarea litigiului pe rolul Curții de Apel București, intervenienta Federația Europeană a Comercianților de Energie a înaintat Comisiei Europene, la 03.11.2020, o plângere împotriva operatorului pieței centralizate de energie electrică și gaze naturale din România, OPCOM.

În motivarea acestei plângeri intervenienta a susținut că producătorii și comercianții de energie electrică sunt împiedicați să comercializeze în România produse angro personalizate precum și serviciile de flexibilitate, datorită efectului de izolare a pieței din România față de piața regională, rezultat în urma obligativității tranzacționării prin intermediul OPCOM.

Intervenienta Federația Europeană a Comercianților de Energie a mai menționat că toate operațiunile curente ale OPCOM pe piața energiei electrice, cu excepția pieței pentru ziua următoare și a pieței intra-zilnice, trebuie să fie eliberate de sub regimul de tranzacționare obligatorie.

Comercianților trebuie să li se permită comerțul bilateral extrabursier, pentru ca aceștia să aibă libertatea de a-și alege bursa, platforma sau prestatorul de servicii.

Intervenienta Federația Europeană a Comercianților de Energie a adăugat că OPCOM este o întreprindere publică în sensul articolului 106 alineatul 1 din TFUE, fiind singura întreprindere autorizată să opereze o platformă de intermediere a energiei electrice în România, beneficiind de drepturi exclusive.

Intervenienta susține că articolul 102 din TFUE se aplică serviciilor OPCOM privind comerțul cu energie electrică pe piața angro a energiei electrice din România, acest operator având un comportament abuziv.

Efectele încălcării art. 102 și art. 106 din TFUE pe piața de energie din România, prin aplicarea dispozițiilor art. 10 alin 2 lit. f din Legea nr. 123/ 2012, privind acordarea unei singure licențe pentru administrarea piețelor de energie electrică, sunt următoarele: brokerii și traderii de energie sunt împiedicați să furnizeze servicii independente de intermediere pe piața angro a energiei electrice din România, comercianții de energie electrică sunt privați de posibilitatea de a alege modalitatea, bursa sau platforma de tranzacționare, participanții la piața energiei electrice sunt privați de posibilitatea de a efectua direct schimburi comerciale extrabursiere OTC la nivel național, comercianții de energie electrică nu au posibilitatea de a cumpăra energie electrică direct de la producători, ceea ce împiedică orice tranzacționare transfrontalieră bilaterală de energie electrică, produsele angro personalizate nu pot fi comercializate în România, producătorii români sunt obligați să vândă prin intermediul OPCOM toată energia electrică generată, cât timp electricitatea nu poate fi exportată fără a fi tranzacționată mai întâi prin intermediul OPCOM, aceasta din urmă fiind o măsură cu efect echivalent cu o restricție cantitativă la export.

Obligativitatea tranzacționării prin OPCOM face mai puțin avantajoase activitățile comercianților stabiliți în alte state membre, limitând libertatea brokerilor de a furniza, precum și libertatea participanților la piața de a primi, servicii de tranzacționare a energiei electrice, cu încălcarea art. 56, art. 102 și art. 106 din TFUE.

Intervenienta Asociația Brokerilor de Energie din Londra ( L.E.B.A) a precizat că este o divizie a Asociației Europene a Piețelor și Intermediarilor ( E.V.I.A) și reprezintă firme de brokeraj europene care activează la nivel european, atât pe piețe organizate( Organised Market Places) guvernate de Regulamentul ( UE) nr. 1227/ 2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie, cât și în sisteme organizate de tranzacționare( Organised Trading Facilities) guvernate de Regulamentul ( UE) nr. 600/ 2014 privind piețele instrumentelor financiare.

Membrii LEBA reprezintă o parte considerabilă a rețelei europene de tranzacționare a energiei, deoarece gestionează mai mult de jumătate din activitatea de tranzacționare a gazelor, energiei electrice și emisiilor la nivel angro.

La 07.10.2020 intervenientele Asociația Brokerilor de Energie din Londra și Asociația Europeană a Piețelor și Intermediarilor au înaintat Comisiei Europene o plângere împotriva României și a operatorului pieței centralizate de energie electrică și gaze naturale din România, OPCOM.

În motivare au menționat că monopolul OPCOM încalcă libertatea de a presta servicii de brokeraj pe tot teritoriul Uniunii Europene. Intermedierea angro este o activitate comercială care se desfășoară în schimbul unei remunerații, putând fi calificată ca serviciu, în sensul articolului 56 din TFUE.

Obligativitatea tranzacționării pe OPCOM blochează complet orice serviciu de brokeraj în domeniul energiei. Tranzacționarea obligatorie a energiei prin unicul operator reglementat de stat afectează furnizarea transfrontalieră de servicii de brokeraj către participanții la piețele naționale de energie din România prin restricționarea opțiunilor de aprovizionare cu energie electrică oferite în mod normal participanților la piețele OTC din alte părți.

Societățile de brokeraj reprezentate de L.E.B.A consideră că legea română are un efect de blocare totală a firmelor de brokeraj în domeniul energetic, eliminând orice posibilitate a acestora de a furniza servicii de intermediere pe piața angro de energie electrică din România și pe piața tranzacțiilor transfrontaliere OTC.

Intervenientele au mai susținut că producătorii interni de energie electrică au obligația legală de a comercializa toată energia electrică produsă, direct și exclusiv prin OPCOM. Prin urmare acești producători nu pot încheia contracte pe termen mediu și lung pentru a exporta direct energia electrică pe care o produc în alte state membre sau pentru a avea acces la piețele centralizate ale altor state membre.

Intervenienta Asociația Brokerilor de Energie din Londra, divizie a Asociației Europene a Piețelor și Intermediarilor ( E.V.I.A), a mai precizat că tranzacționarea obligatorie și exclusivă pe OPCOM restricționează libera circulație a energiei electrice în întreaga Uniune Europeană, fiind o măsură cu efect echivalent cu o restricție cantitativă la export în sensul articolului 35 din TFUE.

Numirea monopolistă a unor „ operatori de platforme de piață” cum ar fi OPCOM, nu permite membrilor LEBA să furnizeze servicii de intermediere REMIT și MiFID pe piețele angro emergente. Monopolul actual al OPCOM încalcă libertatea de a presta servicii de brokeraj pe întreg teritoriul Uniunii Europene.

Întrucât efectele restrictive ale monopolului singurului operator de platformă de piață afectează în principal brokerii, traderii și producătorii de energie electrică, legislația română ar trebui evaluată în primul rând în lumina articolului 56 din TFUE.

Participanții de pe piața internațională nu pot avea acces la energia electrică produsă în România, potențial mai ieftină, fără a fi obligați să se înregistreze la OPCOM, să plătească taxele corespunzătoare și să furnizeze garanțiile necesare.

Intervenienta Asociația Brokerilor de Energie din Londra a mai menționat că singura justificare a părții Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei în exprimarea refuzului din 21.09.2020 a fost aceea că acordarea unei licențe pentru reclamanta Bursa Română de Mărfuri SA ar încălca art. 10 alin. 2 lit. f din Legea nr. 123/ 2012. Interpretarea de către autoritatea publică pârâtă a „ regulii unei singure licențe” este

2020  
OPCOM  
ORIGINALUL

tranzacționare fizică în România în afara pieței centralizate OPCOM , atât pentru produsele de energie electrică pe termen scurt, cât și pentru cele pe termen lung.

Intervenienta a invocat că Articolul 35 din TFUE interzice statelor membre să introducă obligația de a centraliza tranzacțiile angro de energie electrică pe o platformă unică gestionată de un operator desemnat de autoritățile naționale, deoarece are ca rezultat interdicția aplicată producătorilor de a exporta direct energie electrică către celelalte state membre.

Producătorii interni din România pot exporta energie electrică numai după ce au tranzacționat-o mai întâi pe OPCOM. Exporturile directe de energie electrică, de exemplu, prin intermediul unei companii de brokeraj, nu sunt permise.

Aceste restricții nu sunt justificate, întrucât nu se pot reține obiective de politică publică ca cele referitoare la siguranța aprovizionării cu energie electrică, practicile comerciale perturbatoare, asigurarea lichidității pieței, garantarea stabilității sectorului de energie național.

Nu există argumente viabile pentru justificarea tranzacționării obligatorii. Monopolul OPCOM conduce la riscuri sistemice pe piața regională a energiei electrice din cauza absenței totale a oportunităților de acoperire a riscurilor. Astfel România a ajuns să fie una dintre cele mai riscante piețe din Uniunea Europeană pentru participanții de pe piața fizică a energiei.

Instanța națională are în vedere că în paragrafele 46 și 47 ale Hotărârii din 2 martie 2023 pronunțate în cauza C 394/21, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a precizat următoarele:

„În măsura în care în litigiul principal este în discuție existența unui monopol asupra serviciilor de intermediere a ofertelor de vânzare și de cumpărare de energie electrică pe piața angro la termen, trebuie amintit că orice măsură națională referitoare la un domeniu care a făcut obiectul unei armonizări exhaustive la nivelul Uniunii trebuie apreciată în raport cu dispozițiile actului care a realizat această armonizare, iar nu cu prevederile dreptului primar (Hotărârea din 17 septembrie 2020, Hidroelectrică, C 648/18, EU:C:2020:723, punctul 25 și jurisprudența citată).

Cu toate acestea, din moment ce asemenea servicii de intermediere nu fac obiectul unei armonizări exhaustive la nivelul Uniunii, o reglementare națională precum cea în discuție în litigiul principal, în măsura în care privește un astfel de monopol pe piața angro la termen a energiei electrice, trebuie, în principiu, să fie apreciată în raport cu dispozițiile relevante ale dreptului primar (a se vedea prin analogie Hotărârea din 12 noiembrie 2015, Visnapuu, C 198/14, EU:C:2015:751, punctul 48)”.

Instanța națională constată că analizarea raportului juridic dedus judecății, având ca părți reclamanta, persoană juridică română și pârâta, autoritate publică centrală a statului român vizează nu numai stabilirea unei vătămări aduse drepturilor și intereselor private ale reclamantei, ci și a vătămării interesului legitim public.

Garantarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale cetățenilor, satisfacerea nevoilor comunitare și realizarea competenței autorităților publice sunt componente esențiale ale acestui interes public.

Modul în care se desfășoară serviciile de comercializare și de intermediere pe piața de energie electrică din România poate influența prețul tranzacțiilor cu energie, cu un impact puternic asupra investițiilor în sistemul energetic și a funcționării generale a pieței de energie electrică din România.

Reclamanta Bursa Română de Mărfuri SA și cele trei interveniente, entități juridice de naționalitate olandeză și britanică au invocat existența unui interes transfrontalier în privința acestui litigiu național, motivând că acordarea unei singure licențe pentru un operator al pieței de energie electrică, în baza art. 10 alin. 2 lit. f din Legea nr. 123/ 2012, în perioada 21.09.2020- 31.12.2021, a avut ca rezultat încălcarea libertății de stabilire prevăzută de art. 49 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene și a libertății de prestare a serviciilor prevăzută de art. 56 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene, pentru



companiile de brokeraj, traderii și alți comercianți de energie electrică din celelalte state membre ale Uniunii Europene.

Interesul transfrontalier este determinat și de faptul că brokerii reprezentanți de intervenienta LEBA pretind că au fost în imposibilitate absolută de prestare în România a serviciilor care fac obiectul lor de activitate. În perioada 21.09.2020- 31.12.2021, din cauza monopolului OPCOM, reglementat prin dispozițiile art. 10 alin. 2 lit. f din Legea nr. 123/ 2012, membrii acestei asociații au fost împiedicați să presteze servicii de intermediere privind tranzacționarea produselor energetice angro, de primire și corelare a ordinelor de cumpărare/ vânzare, precum și servicii de furnizare de lichiditate platformei.

Totodată, instanța națională constată că în speță se invocă o vătămare a intereselor legitime, suferită nu numai de producătorii naționali, cât și de producătorii europeni de energie electrică, motivat de faptul că aceștia sunt constrânși să ofereze întreaga cantitate de energie electrică disponibilă, pe platformele administrate de un singur operator al pieței naționale de energie electrică desemnat pentru serviciile de tranzacționare de energie electrică, reclamanta și intervenientele susținând că aceasta este o măsură cu efect echivalent unei restricții cantitative la export, în accepțiunea articolului 35 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene.

Curtea de Apel București are în vedere că poziția procesuală a reclamantei este sprijinită de asociațiile interveniente de naționalitate olandeză și britanică, care au invocat că poziția dominantă a OPCOM pe o parte substanțială a pieței energetice din Uniunea Europeană, prin obligarea tuturor participanților pe piață la încheierea tranzacțiilor de energie electrică prin intermediul platformei deținute de acest operator unic a avut ca rezultat blocarea oricărei intermediere alternative din partea firmelor membre L.E.B.A.

Astfel, Curtea de Apel București reține că în speță sunt îndeplinite premisele statuate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene în paragrafele 50 și 51 din Hotărârea pronunțată la 15 noiembrie 2016, în Cauza C 268/15 având ca obiect o cerere de decizie preliminară în procedura Fernand Ullens de Schooten împotriva État belge.

Instanța națională constată că în acest litigiu național nu poate fi exclus ca membrii asociațiilor interveniente, resortisanți stabiliți în alte state membre, să fi fost interesați să utilizeze aceste libertăți fundamentale pentru a exercita activități de tranzacționare și intermediere a energiei electrice pe teritoriul României, fiind însă împiedicați să o facă în perioada 21.09.2020- 31.12.2021, atunci când au fost în vigoare dispozițiile art. 10 alin. 2 lit. f din Legea nr. 123/ 2012, care prevedeau acordarea unei singure licențe în România pentru un operator al pieței de energie electrică.

Totodată, Curtea de Apel București reține că aceste dispoziții de drept național s-au aplicat în perioada 21.09.2020- 31.12.2021 de către autoritatea publică pârâtă Autoritatea Națională de Reglementare a Energiei Electrice, fără deosebire atât resortisanților naționali, cât și resortisanților altor state membre, fiind susceptibile să producă efecte juridice care nu sunt limitate numai la statul român, putând afecta interesele tuturor participanților de pe piață.

Interesul transfrontalier al litigiului este determinat și de faptul că intervenientele în sprijinul reclamantei au formulat plângeri la Comisia Europeană în anul 2020, anterior primei trimiteri preliminare în care Curtea de Justiție a Uniunii Europene a pronunțat Hotărârea din 2 martie 2023 în cauza C 394/21.

De altfel, la paragrafele 51-56 din considerentele acestei Hotărâri, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a statuat că revine instanței de trimitere „sarcina de a-i indica, în conformitate cerințele articolului 94 din Regulamentul de procedură al Curții, motivul pentru care, în pofida caracterului său pur intern, litigiul pendinte în fața sa prezintă un element de legătură cu dispozițiile dreptului Uniunii referitoare la libertățile fundamentale care face ca interpretarea preliminară solicitată să fie necesară pentru soluționarea respectivului litigiu.(...)”

CONFORM  
CU  
ORIGINALUL

Instanța națională are în vedere că energia electrică poate face obiectul schimburilor transfrontaliere, iar serviciile de comercializare și intermediere pe piața de energie, în discuție în litigiul principal, pot să fie furnizate de operatori stabiliți în alte state membre, unii dintre aceștia fiind chiar comercianții și brokerii, membri ai Federației Europene a Comercianților de Energie și ai Asociației Brokerilor de Energie din Londra, divizie a Asociației Europene a Piețelor și Intermediarilor în energie, care sunt părți în litigiul național.

Prin urmare, pentru determinarea existenței unei vătămări aduse interesului legitim public prin actul administrativ contestat, Curtea de Apel București reține că în speță este necesar să se stabilească dacă dispozițiile art. 10 alin. 2 lit. f din Legea nr. 123/2012, forma în vigoare în perioada 21.09.2020- 31.12.2021, pot fi interpretate în sensul că ar putea încălca libertatea de stabilire prevăzută de art. 49 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene, respectiv libertatea de prestare a serviciilor prevăzută de art. 56 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene, sau ar putea constitui o măsură cu efect echivalent unei restricții cantitative la export, care nu este susceptibilă să fie justificată pe motive de siguranță publică potrivit art. 35 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene sau ar putea avea ca rezultat o restrângere a concurenței, în sensul articolelor 102 și 106 alineat 1 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene coroborate cu art. 4 alineatul 3 al Tratatului Uniunii Europene.

În speță sunt îndeplinite dispozițiile art. 267 alin 2 din Tratatul de Funcționare a Uniunii Europene, aceste întrebări fiind pertinente în prezentul litigiu, în condițiile în care constatarea unei vătămări aduse interesului legitim public ar putea decurge logic din încălcarea dreptului sau interesului legitim privat al reclamantei Bursa Română de Mărfuri SA, sprijinită în procedura judiciară națională de federația și asociațiile interveniente, ai căror membri sunt resortisanți stabiliți în alte state membre ale Uniunii Europene.

Hotărârea preliminară pe care Curtea de Justiție a Uniunii Europene o va pronunța cu privire la acest litigiu național va avea impact și asupra cauzei nr. 6077/2/2021 aflată pe rolul Curții de Apel București Secția a IX- a Contencios Administrativ, în care reclamanta Bursa Română de Mărfuri SA a solicitat obligarea pârâtei Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei la plata unor despăgubiri ca urmare a refuzului de acordare a licenței pentru organizarea și administrarea de piețe centralizate de energie electrică în perioada 21.09.2020- 21.09.2021. Judecata cauzei nr. 6077/2/2021 a fost suspendată până la soluționarea de către Curtea de Apel București Secția a VIII- a Contencios Administrativ a acestui litigiu.

Însă, referitor la cererea reclamantei și a intervenientelor privind interpretarea de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene a articolului 101 TFUE, în raport de reglementarea națională în baza căreia a fost emis actul administrativ a cărei anulare se solicită, Curtea de Apel București constată că această interpretare nu este necesară, neputând duce la soluționarea cauzei, deoarece acest litigiu de contencios administrativ nu are ca obiect constatarea existenței unor acorduri între întreprinderi, a unor decizii ale asocierilor de întreprinderi sau orice practici concertate ale acestora care ar avea ca efect denaturarea concurenței în cadrul pieței comune, ci verificarea legalității unui act administrativ emis de o autoritate publică de reglementare în domeniul energiei.

Pentru aceste considerente, în temeiul art. 267 alin. 2 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene și a art. 397 Cod procedură civilă, instanța va admite cererea reclamantei, sprijinită de interveniente și va sesiza Curtea de Justiție a Uniunii Europene pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare cu privire la interpretarea art. 35, art. 49, art. 56, respectiv art. 102 și 106 alineat 1 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene, ultimele două fiind coroborate cu art. 4 alineatul 3 al Tratatului Uniunii Europene.

Conform art. 412 alineat 1 punctul 7 Cod procedură civilă instanța va suspenda judecata cauzei având ca obiect anulare act administrativ și ca părți reclamanta BURSA ROMÂNĂ DE MĂRFURI S.A, pârâta AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI și intervenientele FEDERAȚIA EUROPEANĂ A

COMERCIANȚILOR DE ENERGIE, ASOCIAȚIA BROKERILOR DE ENERGIE DIN LONDRA, ASOCIAȚIA EUROPEANĂ A PIETELOR ȘI INTERMEDIARILOR, având ca obiect anularea Adresei nr. 73800/ 21.09.2020 emisă de pârâta Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei și obligarea pârâtei la emiterea în favoarea sa a licenței pentru organizarea și administrarea de piețe centralizate de energie electrică, până la pronunțarea hotărârii preliminare de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

**PENTRU ACESTE MOTIVE  
ÎN NUMELE LEGII  
DISPUNE:**

În temeiul art. 267 alin. 2 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene, sesizează Curtea de Justiție a Uniunii Europene pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare cu privire la următoarele întrebări:

1. *O prevedere națională care impune acordarea unei singure licențe pentru operarea pieței de energie electrică reprezintă o încălcare a libertății de stabilire prevăzută de art. 49 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene, respectiv a libertății de prestare a serviciilor prevăzută de art. 56 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene?*
2. *Articolul 35 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene trebuie să fie interpretat în sensul că o legislație națională care impune producătorilor naționali și europeni de energie electrică să ofereze întreaga cantitate de energie electrică disponibilă, pe platformele administrate de un singur operator al pieței naționale de energie electrică desemnat pentru serviciile de tranzacționare de energie electrică, constituie o măsură cu efect echivalent unei restricții cantitative la export, care nu este susceptibilă să fie justificată pe motive de siguranță publică legate de siguranța alimentării cu energie, în măsura în care o astfel de legislație nu este proporțională cu obiectivul urmărit?*
3. *Articolele 102 și 106 alineat 1 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene coroborate cu art. 4 alineatul 3 al Tratatului Uniunii Europene trebuie interpretate în sensul că reglementarea națională care prevede că la nivelul unui stat membru poate fi acordată o singură licență pentru prestarea de servicii de intermediere a ofertelor de vânzare și cumpărare de energie electrică pe piața angro la termen constituie o restrângere a concurenței, în sensul acestor dispoziții?*

Suspendă judecata cauzei având ca obiect anulare act administrativ și ca părți reclamanta **BURSA ROMÂNĂ DE MĂRFURI S.A.**, cu sediul procesual ales la SCA Țuca Zbârcea & Asociații în Sectorul 1, șos. Nicolae Titulescu, nr. 4-8, America House, Aripa de Vest, et. 8, pârâta **AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI**, cu sediul în Sector 2, București, str. Constantin Nacu, nr. 3, și intervenientele **FEDERAȚIA EUROPEANĂ A COMERCIANȚILOR DE ENERGIE**, cu sediul ales la SCA "Irimie, Basarab, Ruge, Pop, Andrei" în jud. Cluj, Cluj-Napoca, str. Haiducului, nr. 6, jud. Cluj, **ASOCIAȚIA BROKERILOR DE ENERGIE DIN LONDRA**, cu sediul procesual ales la STOICA ASOCIAȚII SOCIETATE CIVILA DE AVOCATI, cu sediul în București, str. Dr. N. Staicovici, nr. 2, Opera Center II, et. 2, sector 5, **ASOCIAȚIA EUROPEANĂ A PIETELOR ȘI INTERMEDIARILOR**, cu sediul procesual ales la STOICA ASOCIAȚII SOCIETATE CIVILA DE AVOCATI, în București, str. Dr. N.

COM  
CU  
IGINALUL



Staicovici, nr. 2, Opera Center II, et. 2, sector 5, până la pronunțarea hotărârii preliminare de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

Cu drept de recurs pe toată durata suspendării judecării. Cererea se va depune la sediul Curții de Apel București – Secția a VIII-a Contencios administrativ și fiscal.

Pronunțată azi 06.10.2023 prin punerea soluției la dispoziția părților prin mijlocirea grefei instanței.

**PREȘEDINTE,**  
ȚOCU MARIA-MAGDALENA

**GREFIER,**  
JIPA NICOLETA